

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul IV. No. 156

Constanța, Duminică 7 Aprilie 1896

20 bani număr

Stăm rău de tot

Toți acet cari cunosc de la început starea lucrurilor în Dobrogea, se miră, de ce progresul e aci așa de încet; de ce, mai ales în județul Constanța, nu s'a făcut aproape nici un pas, în nici o direcțiune a activității publice, economice și sociale? Și, Doamne, cât bine nu s'ar fi putut face de o administrație pricepută și harnică, cu mijlocele ce le are la dispoziție.

Orașele pastrează același aspect oriental; în provincie nici o îmbunătățire: aceleași cai de comunicație, aceiași pustietate în câmpii, aceeași miserie în sate, ca și acum 18 ani.

În instituții, se mențin: o lege organică vitregă, „monstruoasă” pentru o parte a populațiunii; în legea regulării proprietății și în cele judecătorești, niște dispoziții ce lasă averea și persoana la discrețiunea puterii executive. Singurele progrese, dacă progrese se pot numi, făcute de 18 ani, constau în permanentizarea armatei, în decretarea inferiorității învățământului public și în egalarea tuturor sarcinilor publice, de o potrivă cu toți locuitorii de peste Dunare.

N'o fi exemplu în istoria lumii, ca poporul cuceritor, într'o țară cucerită, să nu aibă macar atâtea drepturi câte sunt concesate indigenilor.

Ei bine, în Regatul Român, în România Trans-danubiana, așa e.

Șeful județului, președintele pe viață al tribunalului, generalul, pensionar sau în activitate, devine un fel de paria: perde ca-

pacitatea politica, calitatea de cetățean român, îndată ce trece în Dobrogea, fără a'i rămânea măcar, în schimb, aceea de cetățean dobrogean. Primarul capitalei unui district dobrogean, însuși ales printre reprezentanții aleși ai comunei, poate să nu aibă dreptul de alegător la comuna unde funcționează ca prim magistrat al aceluia oraș. A fost aci întocmai un asemenea caz.

Nu e monstruos?

Alt-ceva. Dacă sunt trei ani de săceta, de sterilitate a pământului, lucru nu neobiceiuit în Dobrogea, — nu e destulă această miserie: statul te mai și deposedează, pentru neplata dărilor fiscale, nu de un pământ pe care l'ai fi cumpărat cu nis-cai clause, ci de proprietatea ta strămoșească, și încă în mod sumar, pe cale pur administrativă.

Nu e îngrozitor?

Un român de peste Dunare, trecut în Dobrogea, e judecat de instanțele ordinare, pentru cea mai mică infracțiune comisă prin publicitate sau presă.

Nu e anomalie?

Și toate aceste anomalii și multe altele dăinuiesc de 18 ani.

Cine să le semnaleze?

De la anevoie, s'au schimbat 16 prefecți în județul Constanța.

Deputați nu; senatori nu; delegația consiliului județian, însuși compus uneori din majorități de omni fără știința de carte, s'a desființat și aceea, abia înființată. Cine să ia inițiativa remedierii relelor? Câte un ziar efemer, ce a putut îndrăzni, pe ici pe colo, câte-ceva, n'a putut ajunge nici odată la vedul celor cu puterea.

E lucru neconstatat: noi românii nu știm nici să ne facem trebu-

rile, nici să ne apropiem dragostea populațiilor ce care suntem chemați a conviețui, de cât, doar, printr'o toleranță culpabilă, nu către aceste populații, ci către indivizii, pe cari, fie pentru un motiv sau altul, în cele mai multe cazuri, fiindcă ne știu specula mai bine pornirile, ne știu gâdila mai bine simțurile, îi strângem de pe toate drumurile și îi încărcăm de toate favorurile, în dauna și a românismului și a blândei populații locale, exploatată de ei în mod neomenos.

Nu vorbim de funcțiuni și servicii speciale, pentru care românii n'au o pregătire suficientă; vorbim de administrația ordinară, care e plină, până în cheutori, de fel de fel de excrescențe ce inveninează corpul social al statului român.

Nu sunt 20 la sută, printre cei ce trăiesc în Dobrogea, de la stat sau prin stat, carora să le zaca la inimă vre-un ideal românesc: bunul nume al românului ospitalier.

Nu ideale, nu vreo simțire caldă, entuziasm pentru vre-o cauză, dar nici măcar măsura bunei cuviințe nu se simt îndatorați a o ține, barem pentru ochii părții inteligente a populației locale, — atât e de decazut, în ochii lor, elementul național în care s'a furisat pe nesimțite.

Căutați acasă, în biurouri, în societate, în lectură, pretutindenea nu veți vedea de cât apucături ce tradăza antipatia și disprețul pentru tot ce e românesc, clevetirea dusă câteolaltă până dincolo de obraznicie. — Din nenorocire, aci în Constanța, se găsește destul element spre hrănirea și cultivarea acestui rău, nefiind până acum cine

să'i pue piedecă. — Românii adevărați sunt ca niște milogi în mijlocul lor.

În așa hal ne găsim după 18 ani de domnie în vechiul Dristior al strămoșilor noștri.

Culpabili, singurii culpabili sunt numai cei ce dețin puterile Statului, care consideră Dobrogea când ca o Siberie când ca o Sicilie, pradă a tuturor aventurierilor nesățioși.

Unde e omul politic, barbatul de stat, care, nu să o cunoscă, dar să se fi înțelesat măcar de sorta acestei proviacii?

Auditu-s'a vre-odată, în parlament, o voce autorizată, care să compătimizească la multe suferințe ale dobrogenilor, ori să protesteze contra acelor ce, prin purtarea lor, trădează misiunea românilor aci? Ridicatu-s'a cine-va să spue, să constate, să marturisească adevărul istoric, că nu prin stricini să lucrează la consolidarea unui neam?

Nu; Dobrogea e părăsită ori carei atenționi, în starea în care ni s'a cerut retrocedarea Basarabiei.

N'am făcut absolut nici un progres; stam rău de tot.

De la Târgul de Vite

Mal zilele trecute a fost în orașul nostru d-nul A. Lăcusteanu, directorul școlii veterinare, împreună cu un domn inspector și câți-va elevi ai școlii. D-sa a vizitat târgul de vite de la Anadolchiol, căutând a se informa care sunt cauzele pentru care afacerile târgului nu iașu nici o dezvoltare, și care ar fi mijloacele de îndreptarea răului.

Între altele s'a găsit că administrația târgului trebuie reformată. Regulamentul trebuie modificat în sens a se reduce la mal puțin cele 7 zile de carantină, câte trebuie să facă vitele aduse la târg. Taxele de întreținere, mal ales în carantină, sunt prea mari, ele trebuie să micșoreze. Asemenea trebuie să micșoreze taxele de transportul vitelor pe calea ferată, și înlesnire de transport direct la destinație a vitelor, fără oprire prin alte gări.

Adevărul e că ceea-ee să pățit unii negustorii de vite cu transportul. pe linia ferată, le-a tăiat pentru tot-d'ana gustul de a mal face asemenea negoț. Cunoștem casuri în care niște herbeci au făcut 5 zile de drum între Medgidia și București. Un alt negustător din Galați, cumpărând vre-o 300 miei dela Constanța spre a'i duce de sărbători la Galați, a fost silit, din lipsa de acord ca administrația C. F., a tăia miei pe loc și a-i transporta ca carne, împachetată în colete de pânză, ceea-ee l-a făcut să peardă aproape tot capitalul de cumpărătoare.

După terminarea observațiilor prin împrejurime, culegând diferite probe de lână dobrogeană, elevii și inspectorul, au plecat în excursiune la fermele din prejur, pornind direct la d-nul Pariano.

PADURILE DOBROGEI

Studiu asupra sistemului de exploatare

de
PETRE GRIGORESCU
Silvicultor

(Urmas)

Ce tratament și ce metodă de exploatare întrebuința-vom aci? Spre a satisface, ce?? Interesele Statului, ca proprietar speculant, ca părinte prevădător, ori ca tutor al intereselor generale, sau ca măsură de cultură, regenerare, apărare, etc.? De sigur trebuie să se țină compt de toate, dar mal presus de toate, e o inimă de car frânt în mijlocul drumului, pe care nu o poate înlocui țărâna, în timp; snopi aurii i se negresc și putredesc pe câmp. Dar nu e numai inima carului, din cauza căreia carul țărânului ar rămânea în drum: e osia, e dricul, e spița, butucul, e loitra, e jăgul și tănjală, ce se rup; — sunt nuelile și parii, merteci, furcile și grințile de coșare, fără de care vitele degeneră; — sunt aracii, fără de cari viile rămân paragine; — sunt valurile, aripele și colacii de mără de apă și de vânt, sunt trunchii de teiu pentru albi și coveți, sunt doagele de buș, etc., etc., pe care, dacă nu și-ar fi permis să le ai, — în mijlocul pădurilor nade te-ai afla; iar parchetele ori cât ar fi de mari nu vor conține tot felul de material necesar unei provincii, și când în târguri sau în alte depozite, nu le-ai găsi, căci înființarea de depozite nu e permisă în Dobrogea, — în așa caz, spun: tu, lectorule, care ești onestitatea încarnată, ce ai face?

Deja industria dogarilor e stinsă cu toată podgoria Saricel și Bidilei, iar

rotarii din Tulcea, ca Sotirescu, abia se mal mențin cu lemnăria din Galați. Ce iac acum Nemți și Ruși, lemnarii mulți la urmă, din Țiganca, Balabancea, Geaferca, Babadagh, amândouă Slavele, Ciucurova, Atmagea, Bași-Punar și alte sate și orașe, situate aproape de păduri, cu industria lor de rotărie, atât de înfloritoare în primul an de ocupație?

Spue Vama de Tulcea: câte căruțe s'au importat pe acolo din Rusia în primul an și câte succesiv în cel din urmă, cu toate că căruțele de Rusia sunt mal puțin comode pentru drumurile locale și mal puțin solide de cât cele fabricate în Tulcea? Cerceteze-se, ceea ce nouă personal ne este imposibil, la vama de Cara-Omer, câte căruțe s'au exportat mal înainte în Bulgaria, ca fabricate dobrogene, și câte se esportă acum? Noi, după cele ce vedem zilnic, credem ca se importă în Dobrogea atât de multe, cu totă taxa pusă la intrare, și se esportă atât de puțin, că peste cei mult Țeci ani, din industria căruțării, dogăriei și rudăriei, atât de dezvoltate la venirea noastră aci, nu va mal rămânea de cât amintirea. În adevăr, cum s'ar putea menține o industrie lemnosă, când mater. a primă trebuie să se fure, și încă sub regimul de astăzi al codului silvic?

Îmi pare rău ca nu pot stabili prezentul, fără a vorbi de trecut. Ce se face în prezent? Vădându-se fiasco aproape complet cu exploatarea în regie, din așa dișele parahete, s'au hotărât în Aprilie (1888), scoaterea tuturor parchetelor în vânzare, ca statu să se debaraseze de tot de gestiunea exploatarea. Nimic mal ușor de cât ca proprietarul să și arendeze moșia spre a scăpa de inconvenientele mărunte, nimic mal comod și pôte și mal rațional, peste Dunăre, de cât statul să vină în 5 parchete o pădure după o moșie a sa oare-care: nu sacrifică lăcomiei antreprenorului de cât locuitorii dintr'un sat, și aceasta în foarte rari casuri, căci sunt pădurile altor proprietari împrejur, cari fac concurență; dar în Dobrogea, să dau populațiunea a donă d' stricte pe mâinele, poate a unui singur antreprenor?

(Va urma)

APELE DE MARE

(Urmas)

Constanța

Luat în întregime orașul poate fi considerat ca format din 2 părți, o parte dirijată de la N. W. N. către

S. E. S. pe o limbă de pământ, înclinată care are jos în față și laturile marea, la sud vest portul cu un sân arcuit care continuă costa mării dirijându-se către sud.

Priu poziția geografică a acestei părți Constanța este un oraș din cele mai salubre, având numai o singură parte care comunică cu uscatul. N. W. W. poziția înclinată face ca apele meteorice să se scurgă cu iuteala în mare, curățenia stradelor și buna lor întreținere face ca această parte a orașului să fie considerată ca un cartier de lux.

E de regretat însă ca acolo unde natura a fost atât de darnică și favorabilă condițiilor igienice mâna omului să le distrugă, așa vedem că în stradele comerciale a acestei părți de oraș, proprietarii laconi de a trage beneficiuri după cel din urmă centimetru de sol, clădind edificiurile fără a lăsa nici un metru pentru curte sau deposit de gunoie. Naste întrețerea unde acești locatari depun necurătenii menajului lor?

Administrației comunale îi incumbă datoria de a curăța cu trecutul iar consiliul de igienă are datoria de a priveghea ca construcțiile noi să se facă în condiții igienice.

A doua parte de oraș de formație nouă și care progresează repede este străzimea de la Nord către Vest cunoscută sub numele de strada Mangalia (de și numeroase strade există și în acest cartier.)

INFORMAȚIUNI

D. Ministru al instrucțiunii publice a confirmat alegerea ca epitrop la gimnaziul principală pe d-l Hagi Ismail, un distins fruntaș al comunității mohamedane din Constanța, fost mai înainte epitrop timp de 18 ani consecutivi.

D. Kemal Effendi Ahmet, primarul orașului Medgidia s'a dus din nou la București în chestia ajutoarelor pentru terminarea bisericii române ortodoxe din Medgidia.

Camera de Comerțiu a făcut o nouă intervenție la minister pentru construirea unei linii ferate la Tulcea, de mai mult timp cerută cu toată stăruința de ambele județe din Dobrogea.

Operațiunile de cumpărări de lână au început deja. Banca Agricolă face avansuri și pe acest produs al

economiei rurale Dobrogei, mai ales că lână Dobrogei s'a constatat de către direcțiunea Școlii superioare din București superioară în calitate tuturor lânurilor din țară.

Vom reveni asupra acestui important subject, sperând să facem convingerea onor. direcțiunii a Bancii Agricole că ar face cele mai bune afaceri cu lână dobrogeană, foarte speculată de puținii cumpărători din țară făcând mai lesnicioase împrumuturile pe acest articol.

Fiind întrebați de mai mulți prieteni cum stă lucrul cu cartierul nou, după informațiunile luate putem răspunde că planul de parcelare e aproape terminat, rămânând să se suprime niște strade de prisos, în cartierul de sus, spre a se face noi parcele, ceea ce inginerul comunei nu făcuse, după cum i s'a fost indicat. Cel mult în 2-3 săptămâni lucrarea va fi înaintată ministerului spre aprobare.

După informațiunile ce avem, cererile coloniștilor români dobrogeni de a li se recunoște calitatea de cetățean român vor veni înaintea Camerilor chiar în sesiunea aceasta; Până acum sunt înregistrate numai la biroul Camerelor vre-o 500. Votarea va fi nominală pentru fiecare petiționar în parte. Vor trece ani la mijloc până va veni rândul tuturor cererilor.

Mai zilele trecute s'au trimis d-lui ministru al instrucțiunii două petiții, a orașenilor și a județenilor, cu mai multe sute iscălituri fiecare, cerând înființarea unui gimnaziu în Constanța. Primăria a făcut din parte, asemenea un raport insistând asupra marelui necesități a unui gimnaziu în orașul Constanța.

Eforia Spitalelor civile a întreprins plantațiile de arbori forestieri pe locul destinat a se face senatoriul de copii de la Techir-ghiol. Între actele s'a plantat aproape 10 pini, varietatea austriacă și maritimă, în etate de 2-3 ani. Lucrările au fost conduse de d-l inginer silvic Sangiorzan.

Direcția căilor ferate va organiza, cu începere de la 1 Maiu, trenuri de plăcete pe linia București. Constanța, în legătură cu vapoarele române cari fac curse la Constantinopole.

În ședința de duminică trecută a membrilor societății de Cultură „Macedo-Română“ pentru constituirea comitetului de 35 al societății, a fost ales și concetățianul nostru d. T. Dabo—Felicitarile noastre sincere.

La 8 Iunie se va serba în Capitala Ungariei „Mileniul“ care va memora înființarea de 1000 de ani a statului maghiar. Naționalitățile nemaghiare nu vor participa la aceste sărbători cu toate efortările și amenințările, ce le fac stăpânitorii unguri.

Locuitorii din mai multe comune românești din Transilvania de sud, au adresat către o protestare autorităților administrative ungurești în contra participării oficiale a comitatelor locuite exclusiv, sau în mare majoritate de români, la hotărârile Mileniului unguresc.

Aceste proteste au fost semnate de mii de țărani români.

Tribuna din Sibiu, ne aduce următoarea veste:

„Vom avea și noi un bun început al mileniului mult trâmbițat. Acesta e un proces de presă, în care însă, pare-mi-se, nu noi, ci tot ei au să triumfeze. La 5 Maiu, adică tocmai când tâmbălăul va fi mai în toi, adică va pertracta în Cînj un proces de presă al „Foil Poporului“. Acuzatul este d. Ion Șerb din Peiana (l. Sibiu) pentru o corespondență publicată în No. 38 din anul 1894, și sub scrisă de „un Poenar“. În numita corespondență s'a vorbit despre un ospăț, la care au fost lăudați martirii neamului român, și s'a emis ideea unirei tuturor românilor sub stindardul purtat cu mândrie de martirii noștri!“

D. Căpitan Al. Orleanu, din artilerie, se ocupă cu un studiu asupra prefacerii lacurilor răsăritene ale Dobrogei într-un mare basin militar-comercial. În acest studiu, d. Orleanu emite ideea că Babadagul ar putea fi pus în legătură cu marea.

Mulțumire

Sub semnătură Maria și T. Bujor, arzându-ne casele noastre din Județul Bacău ce erau asigurate la societatea Unirea, ne-am primit despăgubirile partea revenită nouă în suma de lei 750 de la d-l agent din Constanța P. Grigorescu, pentru care aducem mulțumirile noastre publice Direcțiunii Societății.

Maria și T. Bujor

Constanța 15 Ianuarie 1898

Membrul Camerei de comerțiu neîntruindu-se pe ziua de 4 curent, se va face o altă convocare.

O grevă a lucrătorilor din port, a avut loc în ziua de 4 curent. Greva s'a potolit adună-și, fixându-se la 4 lei ziua de muncă, ceea ce nu era până acum.

Cu această ocaziune au fost arestați doi capi ai Grevei, G. Iordacheșcu și G. Sașnea fost guardian la Căpitania de port cari au fost arestați spre a fi trimiși judecării ca instigatori. Greva a fost repede și energic reprimată de Poliție, fără nici o altă urmărire.

Aflăm că, în vederea noilor sate românești înființate în Dobrogea, parohiile din județ vor fi din nou aranjate și în mulțime după actualele trebuințe.

Prea cuernicia sa Părintele Prototieru al județului e însărcinat cu această lucrare.

Octavian Șeitan

CONSTANȚA

Comisiuni, incasso și mărfuri în consignatie
Biroul Strada Școlii

De vânzare un scafandru complet mașina în bună stare, cămașa puțin uzată, prețul foarte convenabil.

Doritorii să se adreseze domnei Eliza strada Mircea cel Mare No. 50 în Cerna-Voda.

Restaurantul Capato bine cunoscut publicului local și atât de apreciat de toți vizitatorii băilor de mare, s'a mutat în localul și grădina după strada Ovidiu, în apropiere de piața centrală Independenței. Grădina are acces direct la halta Thetis, iar pavilionul domină într-o priveliște a semicercului portului.

Restaurantul și Grădina 10 Mai vor fi din nou aranjate
Bucătărie Franceză
Sub conducerea d-lui Step. Maieștru de bucatarie

LEGATORIE DE CĂRȚI

Subscrisul aduc la cunoștința onor. public că am înființat pe lângă atelierul meu de tipografie și un atelier de legatorie special, angajându-mă a legă:

Cărți, reviste, note de pian, a încadra rame și în fine tot ce atinge de această branșă
D. Nicolaescu.

„UNIREA“ Societate generală de Asigurare Mutuală DIN BUCUREȘTI

Autorizată prin înaltul Decret Domnesc sub No. 1536 după deciziunea consiliului de miniștri de la 27 Iunie 1877. *Monitorul oficial* No. 160 din 6 (28) Iulie

Acastă societate de proprietate asigură contra incendiului, imobile, fie construite de zid, paianță sau gard, fie acoperișul lor cu tinichea, plame, șindriță, trestie etc. Plata asigurării e cu mult mai scăzută, aproape pe jumătate de cât celelalte societăți cari fac o speculă din premiile asigurărilor.

Deosebit de aceste clădiri, societatea mai asigură contra incendiului: Mobile, Mărfuri, Produse, Pae și Nătreș în Șire, Stogur, clăi pe câmp liber și în magazii

Societatea „Unirea“ mai face asigurări asupra „Vieței“ în toate combinațiile uzitate și anume:

- Asociațiuni mutuale de supra-veșuire.
- Asociațiuni mutuale cu produs minimal garantat și cu participare de 85 la sută.
- Contra-asigurări cu 8 la sută dobândă și fără dăbândă.
- Capitaluri fixe în cas de deces cu beneficiul etății.
- Asigurări temporale și
- Rente viagere în diferite combinațiuni.

Asemenea mai asigură contra riscurilor de „Grindină“, precum și contra riscurilor de transport pe fluviu, mări și corpuri de vase, toate aceste asigurări „Unirea“ le face cu preciiuri reduse.

Informațiuni și prospecte se dau în București la Direcțiunea generală strada Dămnii No. 2, iar în districte la agențiile respective din orașe.

Direcțiunea generală

Societății de asigurare „Unirea“ mai mutuală

LIBRARIA ȘI TIPOGRAFIA

„ROMANA“

44 — Piața Independenței — 46

DIMITRIE NICOLAESCU
CONSTANȚA

44 — Piața Independenței — 46

LIBRARIA

Asortată cu toate articolele de librărie; precum: Impeterie cărți școlastice și de științe, diferite Pomane în limba

ROMÂNĂ ȘI FRANCESĂ

Albume pentru fotografii, poezii și port-notițe de piele fină.

Mare colecțiune de tablouri, cornise de lemn sculptate și aurite pentru fotografii și tablouri.

JUCARII ȘI PĂPUȘI PENTRU COPII

Parfumerie și săpunuri, Note pentru Piano din țară și strainatate.

TIPOGRAFIA

Fuind asortată cu diferite litere tăctura cea mai modernă poate efectua ori-ce lucrări precum:

Cărți, Ziare, Afize, Registre, Adrese, Circulări, etichete. Cărți de vizită de logodnă, bilete de nuntă și de doliu.

Deposit de tot felul de imprimate și registre necesare Domnilor perceptori, Onor. primari, Epitropiilor de biserică.

LEGĂTORIE DE CĂRȚI

Efectuarea prompt și preciiurile cât se poate de moderate